

Praćenje stanja odabranih ugroženih strogo zaštićenih i drugih biljnih vrsta 2018-2020.

Iako su populacije pojedinih kaćunovica stabilne, za neke vrste (*Ophrys* spp., *Serapias* spp.) zabilježen je pad brojnosti koji se može dovesti u vezu s intenzivnom ispašom na pojedinim travnjacima. Ovca ima vrlo nizak zagriz, što se vidi iz priloženih fotografija, te oštećuje kaćunovice već u ranoj fazi razvoja čime se fitnes jedinki bitno umanjuje što je vidljivo na većem dijelu travnjaka. Rotacija travnjaka u ispaši te smanjenje broja grla ili djelomična zamjena ovca/koza smanjila bi navedene pritiske. Obzirom da je ispaša, privremeno, napuštena praćenjem stanja od 2020. imamo priliku pratiti razlike u utjecaju.

Uočeni umanjene fitnes, ne samo kaćunovica, nego i drugih travnjačkih vrsta u periodu 2018. - 2020. samo djelomično se može pripisati i klimatskim promjenama.

U periodu 2018. - 2020. godine uočeno je pojačano rovanje divljih svinja u području. Iako ta aktivnost divlje svinje ima uglavnom pozitivni utjecaj (rasprostranjenje zimskog jednolista (*Ophioglossum lusitanicum*) npr.) uočeni su i negativni utjecaji prekomjernog iskapanja i hranjenja podzemnim organima geofita (gomolji, lukovice i rizomi). Na Kamenjaku je to zabilježeno posebno na staništima kaćunovica (*Orchidaceae*).

Obalni rub je, uz travnjake, skup staništa vjerovatno najizloženiji pritiscima. To se očituje po nestajanju ili većem smanjenju brojnosti pojedinih vrsta: *Calystegia soldanella* (L.) R. Br., *Eryngium maritimum* L., *Glaucium flavum* Crantz, *Narcissus tazetta* L., *Salsola soda* L.

Vrste *Anthemis tomentosa* L. i *Convolvulus lineatus* L. čije su populacije bile u opadanju, ograničavanjem pristupa motornim vozilima stabilne su a pustenasti jarmen (*Anthemis tomentosa* L.) pokazuje i tendenciju blagog širenja. Vrsta *Glaucium flavum* Crantz pronađena je, nakon dugo vremena, na rtu Škara.

Pored nekih, zasada, stalnih (*Robinia pseudoacacia* L., *Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle) ili povremenih invazivnih vrsta (*Carpobrotus acinaciformis* (L.) L. Bolus, *Datura stramonium* L., *Xanthium spinosum* L.) na lokvi se raširio *Aster squamatus* (Spreng.) Hieron, invazivna vrsta podrijetlom iz Južne Amerike. Radi kontrole biljke u cvatnji potrebno je počupati i spaliti.

Brana M. i sur.

Istarsko botaničko društvo Vodnjan, veljača 2021.